EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1960 no. 3

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op vrijdag 6 mei 1960 om twee uur des namiddags.

BEHANDELDE ONDERWERPEN:

11. Brief van het Bestuurscollege dd. 4 mei 1960 no. 5119, betreffende wijziging van de bestemming van kredieten voor aanleg van wegen ten laste van de begroting voor 1960 (Bijlage 1960 no. 28). blz. 87/89

VOORZITTER: F.J.C. Beaujon, gezaghebber van het eilandgebied.

SEKRETARIS: L.C.M. Kerstens, sekretaris van het eilandgebied.

Aanwezig de leden: D.C. Mathew, M. de Cuba, M. Croes, D. Flemming, L.A.I. Chance, C.A. Eman, A. Werleman, F.S. Kelly, L.V. Britten, E.R. Finck, F. Wernet, J. Geerman, I.S. de Cuba, E.O. Petronia, A.I.W. Wijngaarde, F.V. Lacle, P. Croes, D.G. Croes en F.J. Tromp, Gedeputeerde.

Afwezig de leden: E.M. Lacle, M. Henriquez en O.S. Henriquez.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt aan de orde punt 1 van de agenda:

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergadering van 30 september 1959.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden deze notulen goedgekeurd.

2. Ingekomen stukken;

a. Brief van 12 maart 1960 no. 3455 van de Voorzitter, houdende bericht van de beëidiging van en ambtsaanvaarding door de gedeputeerde F.J. Tromp;

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

b. Brief van 26 april 1960 no. 5012 van het Bestuurscollege, houdende mededeling van de aanwijzing van de voorzitter der huishoudelijke vergadering.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

3. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting van de Dienst van Openbare Werken voor 1958 (derde wijziging) (Ag. no. 1529; bijlage 1960 no. 11).

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het is niet mijn bedoeling een algemene beschouwing te houden, maar ik zie hier dat er geen antwoord wordt gegeven op de vraag van enige leden welke de bijzondere omstandigheden waren, die er toe hebben geleid dat er zovele kosten zijn voor personeel. Hiermee bedoelt men o.a. waarom men meer arbeiders in dienst

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zie hier in de Memorie van Antwoord dat betrokkene veroordeeld is geworden op 16 maart 1956 door het gerecht in eerste aanleg tegen welk vonnis geen appèl werd aangetekend zodat dit vonnis op 16 april 1956 zou zijn ingegaan en dus onherroepelijk is geworden. Sindsdien, Mijnheer de Voorzitter, heeft het Bestuurscollege niets gedaan, dan alleen maar een zekere machtiging tot ontvangst van F. 25,-- per maand gestuurd aan deze betrokkene. Men heeft echter nooit geëntameerd om een rechtsvervolging tegen hem in te dienen. Het Bestuurscollege heeft niet minder dan vier jaar gewacht, zodat ik de spoed van dit geval niet inzie. Ik zou willen voorstellen dat het Bestuurscollege alsnog tracht een minnelijke schikking te treffen met de betrokkene, dat het Bestuurscollege onderzoeke of hij middelen daartoe heeft en mocht blijken dat de financiele toestand van betrokkene zodanig is of het Bestuurscollege dan zou willen overgaan tot kwijtschelding. Ik vind het inmoreel, Mijnheer de Voorzitter, wanneer men geen inkomsten heeft dat men toch moet betalen en men zou moeten leven onder bedreiging. Daarom wil ik voorstellen dat het Bestuurscollege zich in verbinding stelt met betrokkene en trachten tot een minnelijke schikking te komen teneinde deze zaak te regelen indien betrokkene daartoe financieel in staat is.
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou willen weten heeft betrokkene een verzoek ingediend om kwijtschelding hiervoor te vragen of niet?

DE HEER F.J. TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil eerst de heer Finck beantwoorden. Men kan het Bestuurscollege niet beschuldigen, dat het Bestuurscollege in casu niet soepel is opgetreden. Het Bestuurscollege heeft zoals U ziet, betrokkene via de Eilandsontvanger een soepele regeling voorgesteld. Betrokkene hoefde alleen maar van een bedrag van F. 2800,-- dat hij verduisterd heeft maandelijks F. 25,-- af te betalen. Hij heeft geen enkele termijn betaald, geen enkele regeling getroffen met de Eilandsontvanger, zodat ik niet kan inzien waarom men nu langer moet gaan wachten en de betrokkene weer, zoals de heer Eman zegt, uitstel geven of zelfs kwijt te schelden. Zoals de heer Werleman reeds naar voren heeft gebracht is van betrokkene zelf geen enkel verzoek tot kwijtschelding binnengekomen. Ik krijg de indruk dat betrokkene denkt, dat nu hij het bedrag verduisterd heeft, hij niet meer hoeft te betalen. U voelt toch zelf wel, Mijnheer Eman, dat als het Bestuurscollege het standpunt gaat innemen, dat iedereen die gelden van het Bestuurscollege en van het eilandgebied verduisterd, kwijtschelding gaat verlenen, dan is het hek van de dam. We openen dus alle wegen voor degene die geld verduistert en daarvoor kwijtschelding krijgt van het Bestuurscollege. Ik wil wel zover gaan dat we betrokkene via de Eilandsontvanger nog eens doen oproepen en nog/een kans geven om tot een bepaalde regeling te komen, als de betrokkene daar niets aan doet, blijft het Bestuurscollege aandringen dat de Raad toestemming geeft om deze zaak voor de rechter te brengen.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, als ik het goed begrepen heb, dan heeft de heer Gedeputeerde van Financiën meegedeeld, dat hij aan mijn verzoek zal voldoen, nl. alvorens met deze zaak te beginnen deze persoon in kwestie te laten roepen en het met de Ontvanger weer op te nemen. Mijnheer de Voorzitter, onze fraktie is van mening dat wanneer de financiele situatie van deze persoon van dien aard is dat hij feite-

/eens

om meters voor de taxi's te vervangen. Nu dit punt aan de orde is, wil ik even Uw aandacht vestigen op een ander punt wat reeds in de huishoudelijke vergadering is besproken, nl. de konkurrentie die de taxichauffeurs wordt aangedaan door ondernemers die self-drive automobielen ter beschikking van toeristen stellen. Ik ben me er van bewust dat het Bestuurscollege eigenlijk niet veel kan doen op dit gebied. De regeling van de vestiging en exploitatie van bedrijven is een regeling die aan het Land behoort maar ik meen toch dat op het ogenblik de situatie zodanig is dat het wel gerechtvaardigd is dat het Bestuurscollege zich beraadt over stappen om taxichauffeurs te beschermen. Hoe dat moet worden gedaan moet natuurlijk uitgewerkt worden, want dit zal wel een principiële kwestie betreffen van vrije vestiging en uitoefening van bedrijven door Antillianen, maar ik wil toch bij het Bestuurscollege aandringen om de nodige aandacht aan deze aangelegenheid te besteden.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, we hebben uit de Memorie van Antwoord kunnen lezen dat de chauffeursbond in deze gehoord is geworden en dat uit dit nieuwe systeem een zekere compensief tarief ontstaat waardoor onze taxichauffeurs geen verlies zullen lijden. Het bevorderen van de toeristenindustrie sluit niet uit dat ook een menswaardig bestaan aan de chauffeurs moet worden verzekerd. In verband hiermede wensen wij het Bestuurscollege te verzoeken bij het verlenen van vergunningen tot verhuur van rijtuigen tot personenvervoer, degelijk rekening te willen houden met de belangen van de huurauto-chauffeurs.
Mijnheer de Voorzitter, iets anders wat me opgevallen is in de Memorie van Antwoord is dat men zegt dat in de vergunning de verplichting zal worden opgenomen dat een huurauto van zo'n taximeter moet zijn voorzien. Ik weet het niet of dit tegelijk valt met de eilandsverordening personenvervoer met motorrijtuigen. Ik geloof dat elke verplichting die in de vergunning kan worden opgelegd, alleen uit die verordening kan worden geput. Maar het is aan het Bestuurscollege om dit te onderzoeken.

DE HEER F.J. TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, aangezien de taximeters aan het eilandgebied in eigendom toebehoren is het logisch dat het onderhoud en vervanging ook aan ons toekomt. Ik weet niet of de heer Max Croes wil hebben dat we de chauffeurs daarvoor een of andere retributie in rekening brengen, maar U voelt toch zelf wel dat deze meters regelmatig aan controle onderhevig zullen zijn om eventueel geknoei hieraan te voorkomen. Daarom wil de overheid daarin graag een "finger in the pie" hebben en deze meters zoals overal ter wereld aan de overheid toebehoren, zodat ze daarop controle kunnen uitoefenen. Ten aanzien van de "self-drive cars", zoals ik de vorige keer reeds zei is dit een terrein wat niet het Bestuurscollege regardeert. Het valt onder de Vestigingsregeling voor bedrijven en aangezien degenen, die deze "self-drive cars business" hebben Antillianen zijn is er van onze kant niets aan te doen en zijn ze vrij in het uitoefenen van hun bedrijf. T.a.v. het verplicht stellen van taximeters, deze verplichting vloeit voort uit de verordening openbaar personenvervoer, waarin uitdrukkelijk staat dat het Bestuurscollege voorwaarden kan stellen voor een vergunning en onder deze bepaling kan het Bestuurscollege dus als voorwaarde stellen dat iedereen die een vergunning heeft voor het uitvoeren van het taxibedrijf moet gedogen dat in zijn taxi een taximeter wordt geplaatst.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik was me wel bewust dat voor de doelmatigheid van die meters een zekere controle op zijn plaats was, maar nu vraag ik me af wie is belast met deze controle. Ik hoop dat het

oprichting van een kweekschool op Aruba. Deze fraktie heeft zowel in deze Raad als door haar vertegenwoordigers in de Staten op Curacao het verzoek gedaan om te komen tot de oprichting van een kweekschool, eventueel in samenwerking met het eilandgebied Curacao. Maar, Mijnheer de Voorzitter, als we het financieel bekijken dan weten we dat het geld hieraan besteed niet weggegooid is, aan de andere kant hebben we de dure plicht om de Antilliaanse jeugd, die de studie voor onderwijzer wil volgen de gelegenheid te geven. En, Mijnheer de Voorzitter, we zijn hiertoe in staat. De statistieken wijzen uit dat zowel in Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen een tekort zal zijn aan onderwijskrachten. We weten dus zeker dat het geld, wat we straks moeten uitgeven voor de uitbreiding van deze H.B.S. en de oprichting van de kweekschool zeker zijn vruchten zal afwerpen. Ik heb verder in korte tijd uitgerekend, Mijnheer de Voorzitter, gezien het antwoord wat wij ontvingen van het Bestuurscollege, dat een leerling die naar Nederland vertrekt voor het volgen van de studie voor onderwijzer en als hoofdonderwijzer terugkomt in 4 jaren tijds kost F. 8296,--. Voorts, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij te horen gekregen van het Bestuurscollege dat er momenteel in de afgelopen 5 jaren 64 beurzen werden verleend. Dit komt dus ongeveer neer op F. 30.000,-- per jaar. Ik geloof dat dit wel meer zal zijn.
Mijnheer de Voorzitter, verder hoorden wij dat aan 85 verzoeken niet voldaan kon worden. Dus 85 kinderen, die in aanmerking zouden komen om de cursus van onderwijzer te volgen in Nederland, geen beurs konden krijgen o.m. door de financiele toestand van het eilandgebied. Mijnheer de Voorzitter, deze kinderen zullen straks niet meer verstoten zijn van het volgen van deze cursus. Deze kinderen zullen op Aruba de studie kunnen volgen om straks onderwijzer te zijn. Alleen daarom, dat hier direkt in de behoefte wordt voorzien is mijn fraktie van mening dat we zonder meer toestemming moeten verlenen aan het verzoek van Uw College om te komen tot uitbreiding van de 3-jarige H.B.S. tot een 5-jarige en de oprichting van een kweekschool verbonden aan deze H.B.S. Ik dank U.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van het Bestuurscollege wordt door onze fraktie ten zeerste toegejuicht. Het is niet nu, doch ettelijke jaren terug dat we reeds onze instemming hebben gegeven tot het tot stand brengen van een volledige H.B.S. op Aruba. In dat verband mag ik een passage voorlezen die ik als fraktieleider toentertijd het was in 1952, in deze Raad naar voren heb gebracht.
"In het verzoekschrift dat door verscheidene Arubaanse ouders of voogden van leerlingen die de H.B.S.-klassen bezoeken, aan de Eilandsraad gericht is, wordt verzocht maatregelen te willen treffen welke het totstandkomen van een volledige middelbare schoolopleiding op Aruba zullen bevorderen. Reeds eerder hebben wij verklaard en ik stel er prijs op dit nogmaals te doen dat de Eilandsraadfraktie van de Arubaanse Volkspartij zonder voorbehoud haar medewerking wil verlenen aan het totstandbrengen van dit ideaal".
Mijnheer de Voorzitter, het is dus helemaal niet vreemd dat wij onze volledige instemming geven. Zoals reeds door mij gezegd, dit wordt ten zeerste door ons toegejuicht. Echter, Mijnheer de Voorzitter, we willen daarbij een eis stellen, nl. dat bij de totstandkoming van de kweekschool, het H.B.S.-onderwijs geen afbreuk wordt gedaan, gezien het aantal leerkrachten. De Memorie van Antwoord geeft de verzekering dat dit niet het geval zal zijn, maar het is onze dure plicht erop te staan dat het nimmer mag voorkomen, dat de kweekschool het H.B.S.-onderwijs afbreuk zal doen.

zien de financiele situatie van het eilandgebied, niet te lang te wachten met verbouwen van het gebouw. Te beginnen met bouwen in 1962, '63 en eindigen '64. Dus m.a.w. wil ik een beroep op het Bestuurscollege doen om na te gaan hoever het Bestuurscollege eerder aan dit gebouw kan beginnen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het is weinig voorgekomen dat een voorstel van het College op zo'n sportieve en unanieme wijze door de gehele Raad is aangenomen. Hierbij past van deze kant een woord van dank en appreciatie voor de uitgesproken waardering.
Vandaag is binnen de gebouwen van de Eilandsraad iets groots tot stand gebracht, nl. Aruba heeft vandaag beslist om de volledige 5-jarige H.B.S. tot stand te brengen. Tegelijkertijd heeft Uw Raad ook beslist om tot stand te brengen de mogelijkheid dat landskinderen dichtbij eigen haard opgeleid kunnen worden tot onderwijzers. Ook dit, Mijnheer de Voorzitter, is zeer belangrijk.
De heer Finck heeft naar voren gebracht dat in 5 jaar 64 beursalen naar Nederland zijn vertrokken om de onderwijzersstudie te volgen. In werkelijkheid waren het meer dan 64, doch lang niet genoeg. Maar er zijn ook daaronder die de eindstreep niet bereikten, waaronder beursalen èn particulieren. Het moge van belang zijn dat wanneer de wens in Uw hart ligt en volbracht moet worden, dan hebt U nodig een onderwijzerscorps van minstens 30 man personeel per jaar. Er is constant een enorme achterstand. Het is vanzelfsprekend dat onze gedachten ook uitgaan naar hetgeen door de heer Eman gesignaleerd,nl. dat we niet alleen moeten denken aan de onderwijzersopleiding, maar dat voorlichting gegeven dient te worden op het gebied van de hogere studie, de universitaire opleiding. Ik ben het ook volkomen eens met de heer Eman, maar het is juist deze mogelijkheid van een H.B.S., deze mogelijkheid van de gehele middelbare studie, die juist de weg opent tot de volgende stap naar universitaire opleiding. Daarom bedoel/op dit moment zeer zeker niet het instellen van een universiteit ter plaatse, maar daarmee bedoel ik in hoofdzaak de konkrete mogelijkheid zonder één enkele vorm van beperking voor de meest geschikten van het land om de studie aan de H.B.S. te kunnen voltooien, om later uit de meest geschikten van de geslaagden diegenen te selekteren die in de eerste plaats door hun eigen doorzettingsvermogen, door hun aanleg de weg te kiezen naar een hogere studie.
Mijnheer de Voorzitter, zonder bij geen enkele bepaalde spreker stil te willen staan, kan ik zeggen dat het Bestuurscollege het oordeel deelt dat de huisvesting van de H.B.S. zoals het momenteel is en bij september a.s. zal zijn, niet toe te juichen is. Wij zijn het roerend eens met de leden van de Raad dat hierin voorziening getroffen dient te worden. Wij willen gaarne aanbevelingen aannemen en nagaan welke mogelijkheden er zijn om het tempo zoals hier gesteld enigszins te versnellen. Ik hoop dan ook en dat is b.v. uitgesproken, dat wanneer ons College de Raad mocht benaderen met voorstellen hierover dat het dan volledige steun zou mogen hebben. Ik kan de heer Eman geruststellen, de instelling van de kweekschool zal niet tengevolge hebben het doen van afbreuk aan de H.B.S. Evenmin ligt het in de bedoeling om het uiterste vergen van het personeel. Hetgene wat van het personeel van de H.B.S. gevergd mag worden is wettelijk vastgelegd. Wij zullen wel in ieder geval trachten om door kombinatie, ik meen zelfs dat we dit schriftelijk voorgelegd hebben, het beste eruit halen wat eruit te halen valt. Hier zal gelden op de eerste plaats het beste uit het onderwijs en het belang der leerlingen.
Mijnheer de Voorzitter, ik moge besluiten met een herhaald woord van dank

/ik

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik kan zeggen dat wat mij betreft, ik wil geen deelgenoot in deze zijn.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn landstaal in deze gebruiken om de heer Petronia naar behoren te kunnen beantwoorden. Señor Presidente, pa mi duna contestacion na e pregunta di deputado Petronia mi por bisa en corte lo siguiente. Cu manera mi a bisa caba e situacion financiero di e isla aki ta di tal forma cu unda cu nos pasa ariba Ruba bo no ta tende nada otro cu problema di desempleo, muchanan cu Mulo-diploma ta kana rond sin trabou y ta pena cu mi mester constatá aki den/hasta na werkverschaffing na e momento aki na Balashi tin un mucha cu Mulo-diploma ta koba cu peak y shovel. Ta penami di mester mira ora cu años, miembronan di Eilandsraad, cu a wordu elihí pa representa e pueblo, mirando nos dilanti situacion financiero di e isla aki, considerando cu hopi hende ta sin trabou, pa nos mes bai over na pasa leynan pa pidi placa pa nos mes. Si Señor Petronia kier sá foi di mi, loke ta tocami dia e ley aki bin na vigor mi por declara cu Bestuurscollege por pasa esei pa e pober muchanan cu no tin trabou. Masha danki.

DE VOORZITTER: Aan de heer Max Croes wil ik antwoorden op zijn vraag over mijn beleid. Ik had inderdaad de algemene beschouwingen gesloten, maar aan de orde gesteld de artikelsgewijze behandeling en daarbij kan men ook opmerkingen maken.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt dit ontwerp aangenomen met aantekening dat de heren C.A. Eman en P. Croes hiertegen zijn.

11. <u>Brief van het Bestuurscollege dd. 4 mei 1960 no. 5119, betreffende wijziging van de bestemming van kredieten voor aanleg van wegen ten laste van de begroting voor 1960 (Bijlage 1960 no. 28).</u>

DE VOORZITTER: Dit stuk werd in de huishoudelijke vergadering behandeld, waarbij werd besloten dit stuk in de openbare vergadering te brengen. Heeft iemand hierop iets te zeggen.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, het is niet helemaal juist dat dit stuk in de huishoudelijke commissie werd behandeld. Er werd door de voorzitter van die commissie wel mededeling gedaan, dat we dit stuk tegemoet konden zien. Ik moet U wel zeggen dat ik nu niet namens mijn fraktie mag spreken, omdat ik niet weet of de andere leden dit wel bestudeerd hebben. Ik heb het nog niet bestudeerd, alleen maar ontvangen nog niet eens ingekeken. Maar als mijn fraktie het bestudeerd heeft, wil ik wel meegaan en ermee akkoord gaan. Persoonlijk kan ik nog niets zeggen en daarom wil ik U voorstellen om dit nog enkele weken uit te stellen.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil me ook bij de woorden van de heer Finck aansluiten, want ik heb ook enkele opmerkingen. Aangezien we geen huishoudelijke commissie hebben gehad, wil ik nu een paar vragen stellen. In de eerste plaats, Mijnheer de Voorzitter, ben ik blij dat men het krediet van fl. 200.000,-- gaat wijzigen en een andere bestemming geven, nl. ook aanleg en verbetering van wegen en van de brug bij Balashi. Echter, Mijnheer de Voorzitter, moet ik opmerken dat wat deze verbetering bij de brug betreft, ik gaarne zou zien dat men deze brug ook wijder maakt. Om de bestaande toestand te handhaven,

/cu

die naald stond, geloof ik niet dat het zo urgent is. Ik verzoek U ons tijd te geven dit te bestuderen.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de meeste sprekers hebben bezwaar om dit voorstel nu te behandelen omdat ze weinig tijd hebben gehad om de stukken te bestuderen. Andere leden hebben naar voren gebracht dat ze hier genoemde bedragen veel te hoog vinden met betrekking tot het werk wat uitgevoerd moet worden. In de huishoudelijke vergadering werd alleen in het vooruitzicht gesteld dat dit stuk U aangeboden zou worden met verzoek om het even in behandeling te nemen. Ik heb geen enkel bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, als de raadsleden vinden dat dit stuk op een ander tijdstip behandeld zal worden, zodat hun meer gelegenheid geboden wordt om de stukken te bestuderen. Ik vrees echter voor één punt en dat is de toestand van de dam over het Spaans Lagoen, de z.g. brug bij Balashi. Maar zoals naar voren gebracht,hebben enkele leden zelfs bezwaren tegen verbetering van deze dam. De heer Chance vindt het zelfs weggegooid geld. Hij ziet veel liever als oplossing de bouw van een nieuwe brug, evenals de heer Werleman.
Over het punt welke weg urgent is, dat zal altijd een punt blijven waarover men met elkaar van mening kan verschillen. Over de hoegrootheid van het bedrag dat voor een parkeerplaats besteed wordt, Mijnheer de Voorzitter, de raming is samengesteld uit verschillende elementen, b.v. arbeidslonen, materialen, transport enz. De hoegrootheid daarvan bepaalt het eindcijfer. Misschien zal het dienstig zijn dat we t.z.t. de Raad een raming van deze onderdelen voorlegt en samen met de raming ook een tekening. Die F. 70.000,-- van het Wilhelminaplein, omhelst niet uitsluitend dat bepaald stukje cirkel maar praktisch het gehele gedeelte van het verkeer komende uit de Emmastraat, de Havenstraat, een gedeelte van de Wilhelminastraat, een gedeelte van de Zoutmanstraat en het plein op zichzelf. Ik heb geen bezwaar tegen uitstel wel een verzoek om zo spoedig mogelijk een vergadering te beleggen om dit ontwerp te behandelen, vooral i.v.m. de toestand van de brug bij Balashi. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege met alle gerustheid aan de leden van de Raad de verschillende oplossingen van dit vraagstuk zal aanbieden, opdat wij kunnen overgaan tot hetgene wat nu wordt voorgesteld.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik neem dan aan dat het Bestuurscollege zal zorgdragen dat de raadsleden dan in het bezit zullen zijn van een kostenraming, een situatie-tekening van de oude en de nieuwe en een specifikatie van die F. 70.000,--. Ik dring er ook op aan om die parkeerplaats bij Dienst Openbare Werken met rust te laten en een andere weg nemen die urgenter is. Ik hoop dat we spoedig deze zaak zullen behandelen.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder hoofdelijke stemming naar de huishoudelijke commissie verwezen.

DE VOORZITTER: Wij zijn aan het einde gekomen van deze agenda en ik wil de heren hartelijk danken voor hun opkomst en hierbij sluit ik de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van

De Gezaghebber,

De Sekretaris,

had genomen dan indertijd beraamd was. We zullen het zeer waarderen hierop een antwoord te krijgen.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Eman, dus dat hij geen genoegen kan nemen met hetgeen gesteld is, zou ik kunnen zeggen dat dit alsnog nagegaan kan worden en het antwoord hierop zou kunnen volgen.

De algemene beschouwingen worden gesloten.

De Voorzitter gaat over tot artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de paragraven van baten 01, 02, 03 en 10; bij lasten paragraaf 1.

DE HEER A. WERLEMAN: Bij post 014504: uitzendingskosten. Hier staat in de toelichting dat een zeker bedrag was geraamd voor de uitzending van een tweetal ambtenaren. Ik geloof dat het hier technisch personeel betreft. Ik wilde weten of deze ambtenaren voor een aantal jaren uitkomen en hoeveel dat is.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Werleman wil ik dit zeggen. Het technisch personeel, niet alleen bij Dienst Openbare Werken maar ook bij andere eilandsdiensten wordt aangetrokken voor 3 of 5 jaar. Het streven van het Bestuurscollege is om door deze handelswijze de gelegenheid open te laten voor de Antillianen die in Nederland studeren en die later bij hun terugkeer de gelegenheid nodig hebben om geplaatst te worden. Het is misschien van belang om op dit moment mede te delen dat het Bestuurscollege ook dit streven wenst toe te passen op enkele geneesheren die aangetrokken moeten worden. Dank U.

Zonder hoofdelijke stemming wordt paragraaf 01 lasten aangenomen.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen paragraaf 02, 03 en 10; van de baten worden eveneens aangenomen paragraaf 11, 12, 15, 16, 17; van de lasten paragraaf 11, 12, 15, 16 en 17.
Baten paragraaf 20, 21, 22, 23; lasten 20, 21, 22 en 23. Baten paragraaf 24, 26, 27, 30; lasten 24, 26, 27 en 30. Baten paragraaf 31, 39, 40, 41; lasten paragraaf 31, 39, 40, 41. Baten paragraaf 42, 43, 44, 50; lasten 42, 43, 44 en 50.
Kapitaalsontvangsten: bladzijde 1,2 en 3, algemeen magazijn, alsmede het ontwerp zijn geheel.

4. Brief van het Bestuurscollege dd. 11 april 1960 no. 748, betreffende machtiging tot het voeren van een rechtsgeding (Bijlage 1960 no. 20).

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, uiteraard heeft deze fraktie geen bezwaar de machtiging te verlenen aan het Bestuurscollege, maar toch zouden wij alsnog een beroep willen doen op het Bestuurscollege om na te gaan in hoeverre de mogelijkheid bestaat om deze mijnheer te naderen en nogmaals de ernst van de zaak uit te leggen en hem mee te delen dat de Eilandsraad ertoe over zal gaan machtiging te verlenen. Misschien dat hij dan bereid zal zijn dit te betalen. Mocht U echter er niet toe willen overgaan, dan zijn we bereid onze toestemming te geven.

lijk zijn gezin zou moeten benadelen, zijn kinderen, om deze boete te betalen, dan vinden wij ook dat deze schuld kwijtgescholden moet worden. Maar er is één punt waarover ik het niet eens ben met de heer Eman, nl. waar hij zegt dat het initiatief van ons of van het Bestuurscollege moet uitgaan. Uiteindelijk hoort deze mijnheer te weten dat er een zekere weg bewandeld dient te worden om gratie te krijgen. Ik geloof dat wanneer deze mijnheer het Bestuurscollege uitlegt dat het voor hem onmogelijk is, dan geloof ik wel dat èn het Bestuurscollege èn de Raad er mee eens zullen zijn om deze man de schuld kwijt te schelden. Dus, Mijnheer de Voorzitter, ons voorstel is dat het Bestuurscollege deze mijnheer nogmaals een kans geeft en de ernst van de zaak onder ogen brengt. Is die mijnheer bereid mee te werken dan gaan we op die wijze voort, zo niet dan moet de zaak voor de rechter. Het initiatief moet echter van hemzelf uitgaan. Dank U.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, er staat hier: "een onderzoek zal ingesteld worden om te zien of deze man in staat is te betalen". Dit moet niet geschieden ten koste van zijn gezin, wat mijnheer Finck terecht heeft opgemerkt. En blijkt dat hij financieel niet bij machte is om te betalen, dan moet het Bestuurscollege hem kwijtschelding verlenen. Waar wij prijs opstellen, Mijnheer de Voorzitter, is, dat in de eerste plaats een onderzoek wordt ingesteld naar de financiele toestand van deze persoon. Indien blijkt dat het kwaadwil is en dat deze man best in staat is te betalen, dan geven wij vanzelfsprekend toestemming tot het uitvoeren van een rechtsgeding. Dank U.

DE HEER F.J. TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij van diverse zijde te vernemen dat men akkoord gaat met het soepele optreden van de Ontvanger van het eilandgebied. Wij dwingen niemand te betalen die niet kan betalen. We zullen deze zaak voorleggen aan de Ontvanger, de betrokkene zal worden opgeroepen en is hij niet bij machte te betalen dan zijn er nog andere wegen. We kunnen de zaak b.v. voor oninbaar verklaren.

Zoals besproken wordt besloten zonder hoofdelijke stemming.

5. Brief van het Bestuurscollege dd. 23 april 1960 no. 4722 betreffende uitbreiding van de telefooncentrale te Oranjestad (Bijlage 1960 no. 22).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt dit stuk aangenomen.

6. Brief van het Bestuurscollege dd. 23 april 1960 no. 1781 betreffende bestelling van taximeters (Bijlage 1960 no. 23).

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, uit het voorstel vernam ik dat de taximeters zouden worden besteld en aan de taxichauffeurs ter hand gesteld. Uit de Memorie van Antwoord verneem ik thans dat deze meters blijvend het bezit van het eilandgebied zullen zijn. Er treden nu vanzelf enkele vragen naar voren, Mijnheer de Voorzitter. Indien ze het eigendom van het eilandgebied blijven, wie blijft er dan verantwoordelijk voor het richtig gebruik van deze taximeters en voor het onderhoud en de eventuele vervanging hiervan? Hoeven de chauffeurs geen enkele vergoeding te betalen voor het gebruik van deze meters? Indien dit niet het geval is dan vrees ik dat er binnenkort weer een voorstel van het Bestuurscollege zal komen

goed zal gaan.
Verder Mijnheer de Voorzitter, over de vestiging en exploitatie van bedrijven door Antillianen. Daar heb ik reeds gezegd dat het niet onder het Bestuurscollege valt. Daarom was mijn vraag ook of het Bestuurscollege zich niet kon beramen of het geen tijd is om wat ordening te scheppen in de situatie. Hier heeft hij al een stap gedaan op het gebied van ordening door taximeters in te voeren. Ik geloof dat het Bestuurscollege nu ook verder het gebied van ordening moet betreden, anders resulteert er tenslotte wanorde.

DE HEER F.J. TROMP, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik moet de heer Croes gelijk geven in zoverre dat t.a.v. de verordening openbaar personenvervoer hij gelijk heeft dat dit aan ons toebehoort. Daarom kunnen we ook aan de taxichauffeurs voorwaarden stellen, o.a. het hebben van taximeters. Maar die "self-drive cars business" dat is landszaak. Ik zou U willen voorstellen, dat idee wat U hier naar voren hebt gebracht, U hebt toch van Uw fraktie ook leden in de Staten, dat zij het dus in de Staten aanhangig maken om een wijziging te krijgen van de vestigingsregeling op bedrijven, waarbij dus die zin wordt geschrapt dus dat aan Antillianen zonder meer geen vergunning kan worden gegeven. Dan kunnen wij van onze kant komen met de regeling die U wilt hebben.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit stuk aangenomen.

7. Brief van het Bestuurscollege dd. 25 april 1960 no. 3589, betreffende krediet voor administratief personeel bij de Telefoondienst (Bijlage 1960 no. 24).

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, tegen het voorstel zelf heb ik geen bezwaar. Ik wilde weten of deze administratieve kracht reeds in dienst is genomen of wordt hij per 1 juli in dienst genomen?

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit stuk aangenomen.

8. Brief van het Bestuurscollege dd. 26 april 1960 no. 1281, betreffende uitbreiding van het Colegio Arubano (Bijlage 1960 no. 25).

DE HEER E.R. FINCK: We zullen heel kort zijn, gezien ook de korte tijd die we gehad hebben voor de voorbereiding. Natuurlijk wil ik zeggen dat dit geenszins de schuld is van het Bestuurscollege. Integendeel, de korte behandeling was gebeurd in de huishoudelijke commissie, we hebben de stukken nagegaan en zoals ook blijkt uit het Algemeen Verslag, geloof ik niet dat er één lid van dit college tegen het voorgestelde verzoek zal zijn, nl. de uitbreiding van het Colegio Arubano.
Mijnheer de Voorzitter, als ik terugdenk aan de dag toen we hier behandelden de stichting van de 3-jarige H.B.S., dan zie ik één verschil in deze zaal, nl. toen hadden we hier een tribune vol met onderwijzers en nu zien we dat we hier leerlingen hebben van het Colegio Arubano. Het doet mijn hart goed, Mijnheer de Voorzitter, want ik zie dat de belangstelling niet alleen uitgaat van Uw college, maar ook van de leerlingen omdat ik veronderstel dat vele van deze leerlingen verplicht zijn naar Curacao of Nederland te gaan om een 4-jarige H.B.S. te volgen. Ik geloof dat ze straks blij zullen zijn te horen dat ze op Aruba de 4de klas van de H.B.S. kunnen volgen.
Mijnheer de Voorzitter, voor ons is het belangrijkste in dit voorstel de

Mijnheer de Voorzitter, i.v.m. de beperkte leerkrachten die ons in het vooruitzicht worden gesteld, wil ik ook opmerken dat het niet in de bedoeling mag liggen om het uiterste uit deze mensen te halen teneinde deze twee opleidingen tot stand te brengen. Ik hoop dat het Bestuurscollege daarmee rekening zal willen houden.
Ook over de huisvesting, Mijnheer de Voorzitter, zijn bij ons klachten. We begrijpen heel goed dat toen men tot uitbreiding van de derde klasse moest overgaan, men geen geschikte ruimte had. Maar, Mijnheer de Voorzitter, het ons in de toekomst in vooruitzicht gestelde voorzieningen liggen volgens ons te ver. Het Bestuurscollege moet hierin zeer diligent zijn, Mijnheer de Voorzitter em met plannen komen opdat dit college behoorlijke ruimte tot huisvesting kan krijgen. We doen een beroep op het Bestuurscollege om zo spoedig mogelijk met plannen voor de dag te willen komen. Ook wij juichen natuurlijk de kweekschool toe.
Het is vanzelfsprekend dat het aanbevelingswaardig is dat hier zelf onze onderwijzers worden opgeleid. Maar, Mijnheer de Voorzitter, we moeten ons niet alleen blind staren op onderwijzers (essen), maar op nog meer. Aruba heeft medici nodig, meesters in de rechten, in alle richtingen van de wetenschap mensen nodig. Vooral in deze tijd van politiek zullen wij zeker gesteld zijn op mensen die een zekere opvoeding hebben genoten.
Mijnheer de Voorzitter, daarom wil ik voorstellen dat bij de voorlichting vanwege het Bestuurscollege aan de ouders er ook op gewezen wordt, dat in alle richtingen van de wetenschap gestudeerd moet worden.
Dank U.

<u>DE HEER D.C. MATHEW:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik heb meermalen in deze zaal betoogd, dat ik blij ben in een land te wonen waar het onderwijs zo na aan het hart ligt. Als men de begroting van Aruba onder de loupe neemt dan zal men kunnen konstateren dat er een zeer belangrijk percentage aan het onderwijs wordt besteed. Het streven van het Bestuurscollege om het onderwijs steeds op hoog niveau te brengen is zeer zeker toe te juichen. Ik kon mij derhalve met dit ontwerp verenigen, want door de uitbreiding van het Colegio Arubano krijgt Aruba haar eerste volledige H.B.S., waaraan zij reeds geruime tijd behoefte heeft. Dit is een mijlpaal in de geschiedenis van Aruba, hetgeen een felicitatie waard is. Daarom zou ik vanaf deze plaats de gehele bevolking van Aruba willen feliciteren met deze zo belangrijke winst, tevens wens ik de hoop uit te spreken dat het Colegio Arubano binnen zeer afzienbare tijd haar vruchten zal afwerpen hetgeen de gemeenschap ten goede zal komen.
Dank U.

<u>DE HEER A. WERLEMAN:</u> Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds willen wij ook onze bewondering uitspreken over de wijze waarop het Bestuurscollege deze H.B.S. heeft aangepakt. We hopen dat het Bestuurscollege in deze wat betreft de huisvesting even diligent zal blijken.
Mijnheer de Voorzitter, ook wat betreft de kweekschool moeten we onze waardering en blijdschap uitspreken, dat deze school tot stand zal komen. In dit verband wil ik ook opmerken dat er ongetwijfeld verandering moet komen in de wettelijke regelingen maar ik ben er zeker van dat het Bestuurscollege alle medewerking zal ontmoeten.

<u>DE HEER P. CROES:</u> Ik ben het met het geachte lid Finck eens, Mijnheer de Voorzitter, nl. dat niemand van de Eilandsraad tegen dit voorstel zal zijn. Integendeel, Mijnheer de Voorzitter, dit is zeer toe te juichen. Alleen wil ik een verzoek aan het Bestuurscollege doen, ge-

aan de Raad voor zijn steun in deze en ik moge me aansluiten bij de heer Mathew, die vanmiddag heeft gezegd dat dit een felicitatie waard was aan de gehele bevolking van Aruba.

Zonder hoofdelijke stemming wordt dit stuk aangenomen.

9. Verzoek dd. 23 april 1960 van het raadslid E.O. Petronia om dispensatie als bedoeld bij artikel 13 van de Eilandenregeling (Bijlage 1960 no. 26).

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, slechts een kleine opmerking. In het Algemeen Verslag staat de zinsnede:
"Enkele leden hadden daartegen de, wat zij noemden, gebruikelijke bezwaren". Ik hoop dat het duidelijk voor het Bestuurscollege zal zijn welke gebruikelijke bezwaren er zijn.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, wij hebben geen bezwaar deze dispensatie te verlenen, wat volgens de Eilandenregeling gebeurt en omdat het in het belang van het eilandgebied Aruba is, waarvan onze fraktie een voorstander is. Dank U.

Zonder hoofdelijke stemming en met aantekening dat de A.V.P.-fraktie tegen is wordt dit stuk aangenomen.

10. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening presentiegeld raadsleden, Ab. 1952 no. 1 (Ag. no. 2011; bijlage 1960 no. 27).

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik spreek nu niet volgens onze fraktie, maar ik wens aantekening dat ik persoonlijk hiertegen ben.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ook ik wens vandaag mijn zienswijze in deze te bepalen. Door omstandigheden ben ik niet aanwezig geweest bij de behandeling van dit ontwerp in de huishoudelijke vergadering. Ik wil nu uitdrukkelijk verklaren dat, aangezien de financiele positie van het eilandgebied Aruba van dien aard is dat we van de gehele bevolking van Aruba niets anders horen dan werkloosheid en dergelijke omdat er geen geld is voor werk, ben ik er persoonlijk tegen.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de raadsledendie tegen dit voorstel zijn, betekent dat ook dat ze niet willen delen in deze vorm van toekenning? M.a.w, Mijnheer de Voorzitter, als dit aangenomen wordt, worden deze leden, die zoeven verklaarden tegen te zijn, deelgenoten in de nieuwe vorm of niet?

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, toen de heer Petronia begon te spreken waren de algemene beschouwingen al gesloten. U bent altijd zeer soepel geweest in Uw beleid en we kunnen U verzekeren dat we dat waarderen, maar het is wel eens voorgekomen dat onze fraktie niet meer mocht deelnemen aan debatten omdat de algemene beschouwingen reeds gesloten waren.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes heeft mij dus vergezeld in deze fout, zoals hij dat stelt. Maar ik verzoek U om alsnog die leden die zich zo uitgesproken hebben in de gelegenheid te willen stellen om mijn vraag te beantwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, daar ben ik het niet mee eens. Ik ben van mening dat deze brug wel erg smal is.
Dan heb ik nog een vraag, nl. de verbetering van het Wilhelminaplein in de Havenstraat. Hierin staat aangegeven dat men ter plaatse een kleine rotonde gaat maken met misschien ook enkele standplaatsen en wel tot een bedrag van F. 70.000,--. Is er hier een nul teveel bij? Volgens mij is dit bedrag enorm hoog. Ik kan niet inzien dat een kleine rotonde zelfs met standplaatsen en de weg een beetje verbeteren dan nog kan ik niet inzien dat men hiervoor F. 70.000,-- gaat besteden, terwijl voor rekonstruktie van de brug van Balashi waarmede zeker grote bedragen gemoeid zullen zijn slechts F. 55.000,-- gaat kosten. Verder zie ik de noodzaak niet in om bij Dienst Openbare Werken verfraaiing aan te brengen van F. 12.000,--, Mijnheer de Voorzitter.
Wat betreft de rekonstructie van de Bernhardstraat vanaf de politiepost in westelijke richting, daar ben ik het roerend mee eens. Dit stuk is zeer noodzakelijk en moet zo gauw mogelijk aangepakt worden. Daarmee kan ik me zeker verenigen. Wat het overige betreft, zou ik graag nog enkele inlichtingen willen krijgen, want er zijn enkele dingen die mij niet helemaal duidelijk zijn. Dank U.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mijn bezwaren waren ongeveer gelijkluidend aan die van de heer Werleman en dus kan ik hiermee volstaan.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik ben op het ogenblik helemaal niet gereed om dit te behandelen, daar ik enkele vragen en suggesties heb. Wel kan ik mij met punt 3 verenigen om de weg bij de politiepost te San Nicolaas te gaan beginnen, maar het bedrag van F. 55.000,-- dat op die oude brug zal worden besteed vind ik persoonlijk geld weggooien, want volgens mij heeft men daar een gehele nieuwe brug nodig en ik vraag me af of het niet beter is het bedrag ergens te plaatsen en bij een nieuwe begroting daar geld bij te doen om een geheel nieuwe brug te laten bouwen.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ook ik kan me aansluiten bij de vorige sprekers. Ik had niet genoeg tijd om dit stuk degelijk te bestuderen. Ik vind die F. 70.000,-- ook wat te hoog en vraag me af of er geen andere wegen zijn die verbeterd moeten worden met urgentie, dan de parkeerplaatsen en trottoirs langs de Dienst Openbare Werken. Ik kan me best een weg herinneren die ik persoonlijk van urgent karakter vindt, nl. de weg bij Baby Bakerij naar het noorden. Daar zijn de mensen van de werkverschaffing bezig met de weg breder en schoon te maken, maar er zijn vroeger stemmen in deze Raad opgegaan om een asfaltweg aan te leggen. Daarom verzoek ik het Bestuurscollege om niet al het geld in de stad te steken, maar laat ons ook aan de campo denken. Ik dank U.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik voeg me bij de vorige sprekers die verklaard hebben geen tijd gehad te hebben om dit stuk te bestuderen. Wij zullen b.v. heel huiverig zijn met onze stem hieraan te geven, want later willen wij niet horen dat wij akkoord zijn gegaan met de plannen ten opzichte van de uitbreiding van het vliegveld in de richting naar zee. Dat is iets wat veel vereist, Mijnheer de Voorzitter. Bovendien meen ik dat er urgentere punten zijn op de programma's, waaraan voorzien dient te worden. Parkeerplaatsen bij Dienst Openbare Werken, Mijnheer de Voorzitter, we hebben daar parkeerplaatsen voor heel Aruba! En daar wordt dan F. 12.000,-- aan besteed voor een parkeerplaats waar we een sabana hebben. Dat vind ik helemaal niet urgent. Er zijn in de buitendistrikten vele wegen die schreeuwen om verbetering en een gedeelte van het geld zal worden besteed voor een parkeerplaats! Van het Wilhelminaplein waar

/studie

Op bladzijde 1 - 82 van de notulen van de vergadering van 6 mei 1960 no. 3, is abusielijk een gedeelte van de tekst weggelaten; dat luidt als volgt:

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, op deze vraag kan ik heel kort van antwoord zijn: er is nog niemand in dienst genomen. Er komt een nieuwe kracht die per 1 juli aanwezig moet zijn.

(Vertaling rede van de heer P. Croes, blz. 1 - 87)

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, om antwoord te geven op de vraag van Gedeputeerde Petronia kan ik in het kort het volgende zeggen. Zoals ik reeds gezegd heb is de financiele toestand van dit eiland van dien aard, dat men overal op Aruba waar men ook komt, niets anders hoort spreken dan over het probleem van de werkeloosheid, kinderen met een Mulo-diploma die maar rondlopen zonder werk en het is droevig om te moeten constateren dat zelfs bij de werkverschaffing te Balashi momenteel een jongeman met mulo-diploma met houweel en schop in de grond staat te graven. Het is mij droevig te moede, om te moeten toezien, dat wij Eilandsraadleden, die gekozen werden om het volk te vertegenwoordigen, terwijl we voor ons de financiele toestand van dit eiland zien en gezien het feit, dat veel mensen zonder werk zitten, dat wij er zelf toe kunnen overgaan, geld voor onszelf te vragen.
Als de heer Petronia van mij wil weten, wat mij toekomt wanneer deze wet tot stand komt, dan verklaar ik dat het Bestuurscollege dit kan gebruiken vòor de arme jongens, die zonder werk zitten. Dank U.
